

ИЗЪ НАШЕТО МИНАЛО

ПОБЕДАТА ПРИ КЛОКОТНИЦА

Църквата „Света Богородица“ бѣ препълнена съ знатни госпожи. Както всѣка вечерь, очаквах и сега, да дойде царица Ана, за молебена, който щѣше да отслужи светиятъ архиепископъ на Търновградъ господинъ Василий.

Най-напредъ дойде царица Анна, придружена отъ придворнитѣ, заедно съ младия престолонаследникъ. Следъ това пристигна пешъ, подпиратъ се на патерица, стариятъ пастиръ. Като го зърнаха, жени, деца и побѣлѣли старци колѣничиха отъ дветѣ страни на пѣтя, чакъ да входа на църквата. Василий благослови три пѣти множеството.

Логотетъ епископъ Григорий поведе стареца къмъ раклата на преподобната чудотворка Филотея. Василий издигна рѣче, съ погледъ къмъ небето. Людетѣ колѣничиха. Тогава стана нѣщо неочаквано. Изведнажъ царицата отхвърли намѣтката си. Очитъ на людетѣ блѣснаха въ почуда. Анна бѣ сложила всичкитѣ си огърлия и гривни. Едри изумруди свѣтнаха на ушитѣ ѝ, прѣститѣ ѝ. Бисерно пречело обвиваше тъмната ѝ коса. Съ бавно движение тя свали диадемата, ушничкитѣ, гривнитѣ си, смѣрна огърлицата. Всички следѣха поразени тогата, което правѣше.

Анна приближи до раклата, положи накититѣ си връзъ нея, колѣничиха и се прекръсти въ дълбоко благоговение. Следъ това каза тихо, ала съсемъ ясно:

— Давамъ ги въ даръ на беднитѣ прокажени отъ приюта... Нека Богъ се смили надъ българския народъ...

За мигъ всички се споглеждаха. Следъ това съ чудно усърдие женитѣ почватъ да се блѣскаха, по-бързо да стигнатъ до раклата. Всѣка свали каквото има по себе си: прѣстенъ, сѣрменъ коланъ, бисерно нанизмо... И го слага връзъ раклата, край труфилата на царицата. Тихъ шепотъ изпѣлва църквата. Всѣки прибавя къмъ дара си по една молба, по една дума на горещъ копнежъ: за здраве, за животъ, за сполука. Князъ Петъръ наблюдава съ строго навжсени вежди. Детското му лице издава вътрешно напрежение. И той иска да даде нѣщо, да направи нѣщо... Но за какво стигатъ слабитѣ му момчешки сили?

Всички камбани на църквитѣ въ Търновградъ отекватъ задружно въ дългъ зовъ. Улицитѣ се изпълватъ съ приведени сѣнки, забали очи въ земята, оборили чела въ непосилна тревога.

А въ това време бистрокрилъ гончия преминава въ лудо бѣгство равнинитѣ на Загоре, изпира баири, минава край стръмнини и долове. Отъ коня му тече потъ на дълги, криволъчещи бразди, юздитѣ му сѣ потънали въ жълтеникава пѣна. День и ноцъ, безъ почивка. Съ себе си носи чудна, огнена вестъ, която подпалва пожари отъ възторгъ вредомъ, кждето помине. Наближава стенитъ на престолнината. Отдалечъ се разнася равното, проточено поплакване на всички търновски камбани.

Пламтящата дияра прекосява посярналия градъ. Високи викове нахлуватъ отъ всички страни. Вихрени стѣпки прекосяватъ предверията на двореца. Нѣкой тича въ луда превара къмъ покоитѣ на царицата. Вжтръ се втурватъ стражитѣ, всички викатъ въ единъ гласъ, като обезумѣли. Струватъ пѣтъ на единъ гончия, който изтичва къмъ царицата, пада на колѣне и подава на Анна голѣмо сандѣче

отъ кордованска кожа.

— Отъ царя! Победа! Радвайте се!

И всички почватъ да се прегръщатъ, да изтриватъ сълизитѣ си, да пѣятъ, да скачатъ, да викатъ — наистина съсемъ като извънъ себе си.

Анна полека отваря сандѣчето. Застава като вкаменена. Какво е това?

Отъ тамъ изважда безценна диадема отъ едри елмази и рубини, тежки огърлия отъ бисеръ, гривни отъ ковано злато...

Отпраща поразена взоръ къмъ гончията.

— Накититѣ на солунската императрица. Киръ Тодоръ и цѣлото му семейство сж въ пленъ!

Чакъ тогава царица Анна разбира.

Тя се хвърля въ ржцетѣ на старата царица и дветѣ жени дълго оставатъ прегърнати, разтърсени отъ неударими хълцания. Радостта бѣ толкова страшна, че тѣ не смоваха да я надвиятъ, да разпитатъ, да узнаятъ повече.

Отново задружно отекватъ всички камбани въ веселъ, неспиренъ, припренъ звѣнъ. Всѣки е облѣкълъ най-новитѣ си премѣни. Всѣки тича да се строи задъ хоругвата на еснафа си, за тържественото шествие предъ бойницитѣ на царската твърдиня. Бързо се затварятъ всички дюкяни. По боярскитѣ чердаци се вѣятъ златовезани килими, поржбеци съ пурпуръ. Пазарѣтъ гърми отъ ликуващи люде. Познати и непознати се прегръщатъ и поздравяватъ.

Великитѣ госпожи бързо се отправятъ къмъ Царевецъ, за да приветствуватъ намѣстницата: царица Анна. Гончии тръгватъ по всички посоки за да известятъ въ послания, запечатани въ златни сигили, на папата и западнитѣ дворове за нечуваната победа. Анна бѣ получила обратно отъ милостъта на свети Димитъръ своитѣ обречени накити, въ видъ на скѣпа, безценна плячка. А майсторъ Драганъ бѣ получилъ въ коженото сандѣче послание отъ своя самодържецъ, великитѣ царъ Иоанъ Асенъ втори, съ заповѣдъ:

Църквата обречена на светитѣ 40 мъченици, която се строи край брѣга на Етъра, да бжде довършена и до конца изписана до неговото завръщане отъ победния походъ.

Фани Попова — Мутафова

МОМА — КОСТЕНА ЖАБА

(по народна приказка)

Две деца биеха съ камъни една костена жаба. Тя се мъчеше да побѣгне и се скрие въ трънака до пѣтя, кждето я бѣха сварили децата, но не можеше да се отърве отъ тѣхнитѣ удари. Костената ѝ покривка вече бѣше наранена, но самата жаба бѣше още здрава и правѣше по нѣкоя стѣпка, докато децата отново я удариха съ камѣкъ.

Презъ това време мина възрастенъ човѣкъ, който имъ се скара и ги пропѣди. Но щомъ той си отмина, тѣ пакъ се върнаха и затърсиха изъ храста жабата, която бѣше сполучила да се скрие въ него. Тѣ я видѣха кжде се бѣше смушила и искаха да я извадятъ, за да я доубиятъ. Детскитѣ имъ сърдца бѣха жестоки къмъ кротката жаба. Следъ като се заврѣха въ трънака, тѣ изтеглиха жабата съ прѣчка. Страхъ ги бѣше да я ловятъ съ ржце. И се развикаха радостно.

На тѣхния викъ дотича друго момче. То видѣ жабата наранена и узна, че бѣше бита съ камъни. Но то не се зарадва като другитѣ момчета, и не ги остави да биятъ жабата.

Който-пбе-зло-не-мисли

Музикална композиция с ноты и текст: 1. Лялма вътремъ и разнася сладкъ миризъ на далель, тазъ го-ди-на пакъ мина се, изми-та свръшоме вель.

Шумоли букакътъ стари, слънце огнено сияй: сбогомъ, весели другари, дойде чакания край.

Изъ гората малки птички пѣятъ, викатъ днеска насъ, сбогомъ, сбогомъ тукъ на всички, радостенъ е тоя часъ. Стоянъ Дриновъ

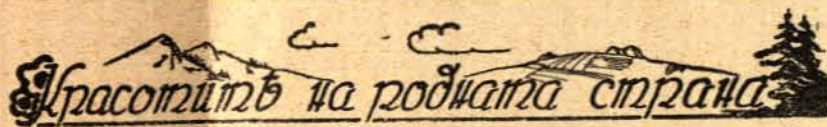
ПЧЕЛАТА И МУХАТА

басня

Съгласила се пчелата да гостува на мухата. Седнали на господарската трапеза. Мухата рекла: — Нужно ли е да рабо-

тимъ? Има храна за всички? — Съ трохитѣ на господарската трапеза азъ не се храня, — рекла пчелата и кацнала на цвѣтъ.

Цвѣтанъ Михайловъ

Брасотитѣ на родната страна

РЪКА ПАНЕГА

Отъ вѣчно тихо езеро — излеко Панега се спуща: по долината лжкатуши, лъщи катъ поясъ отъ сребро.

Прострѣла виеща снага, съ вода кристална, чиста, бѣла, тя — край черници, клони свели, порѣсва свежестъ на брѣга.

И пѣй, подъ небесата сини лети съ невидими крила — край ниви, лесове, градини, ливади, хубави села.

И безъ почивка струи лѣй — вѣвъ бързий Искъръ да се влѣй. Ненчо Савовъ

НАШИ ПИСАТЕЛИ

Светослав Минковъ

Роденъ е на 4 февруарий 1902 година въ гр. Радомиръ, а сега живѣе и работи въ София.

Светослав Минковъ е талантливъ и плодовитъ писателъ. Той пише предимно разкази. До сега отъ него сж излѣзли книгитѣ: „Синята хризантема“, „Огнената птица“, „Игра на сѣнкитѣ“, „Кѣщата при последния фенеръ“, „Автомати“, „Дамата съ рентгеновитѣ очи“, „Разкази въ таралежова кожа“, „Мадридъ гори“ и „Другата Америка“. За малкитѣ е написалъ доста весели приказки и разкази, нѣкои отъ които сж издадени въ отдѣлни книги: „Маскираната лисица“, „Захарното момиче“ и др.

Той е превелъ и прочутитѣ „Андерсенови приказки“, които книгоиздателство „Хемусъ“ издаде въ три голѣми тома. Превелъ е сжщо и много книги за възрастни.

НА ПОЛЕТО

Да отидемъ на полето лето златно жито зрѣй, лето синьо е небето и обилно слънце грѣй.

Дето утрото лжчисто прѣска Божя благодать, росни макове червени лѣхатъ свежестъ, ароматъ.

Дето Тунджа лжкатуши, плискатъ бистритѣ води, лѣй се волна и безгрижна пѣсенъ въ родни равнини.

Да отидемъ на полето лето всичко ни зове, лето вѣтърѣтъ немирень лющка зрѣли класове.

Николай Розалиевъ

дѣлъ, че децата били приборани на постелка, огнѣтъ горѣлъ и софрата била сложена съ топла пита и съ сготвена гостба.

Той похапналъ малко, събудилъ децата, наредилъ ги какво да правятъ изъ кѣщи, да се нахранятъ на софрата и вечерята той се върналъ по-рано. Пакъ се нахранили отъ сготвената гостба и си легнали.

На сутринта селянинътъ пакъ намѣрилъ измѣтено, почистено, огнѣтъ пакъ горѣлъ и софрата била пакъ сложена съ топла пита и гостба.

Това се повтаряло всѣка сутринъ. И селянинътъ решилъ да не спи, та да види кой шѣта. Посрѣдъ ноцъ той чулъ, че се шуми въ кѣщи. Станалъ полека отъ леглото си въ стаята и надникналъ презъ дупката на вратата. И видѣлъ една мома да шѣта бързо и сржчно. Той не се обадилъ, а чакалъ да види края. Преди да се съмне, момата ошѣтала всичко, сготвила, опекла пита, сложила софрата и се приборала въ долапа. Тогава селянинътъ излѣзълъ и отворилъ долапа, но видѣлъ въ него костената жаба, за която той билъ забра-

вилъ вече. Друго нищо нѣма-ло въ долапа.

На другата ноцъ селянинътъ решилъ да хване момата и да я пита коя е и кжде се крие. И я хваналъ, когато отваряла долапа да се скрие. Тя не му казала нищо, само се дръпнала отъ ржцетѣ му и предъ него станала на костена жаба и се сврѣла въ долапа.

Селянинътъ оставилъ така работата, безъ да лови и пита момата и безъ да разправя нѣкому. Момата всѣка ноцъ ошѣтвала, готвѣла и децата били гледани. Следъ една година селянинътъ се оженилъ и довелъ нова майка на децата. Тогава момата се изгубила. Изгубила се и костената жаба. Затова грѣхъ е да се бие и убива костена жаба.

— Ами ти отде знаешъ, че е било тѣй, — попитаха дветѣ деца.

— Знамъ отъ баба си. Тя е много стара и много знае. И все такива приказки ми разправя. Въ нашата градина има такава жаба. Баба казва, че тя е кѣсмета на градината.

Дветѣ деца останаха засрамени и си казаха, че нѣма да биятъ вече никой жаба.

Стефанъ Андрейчинъ